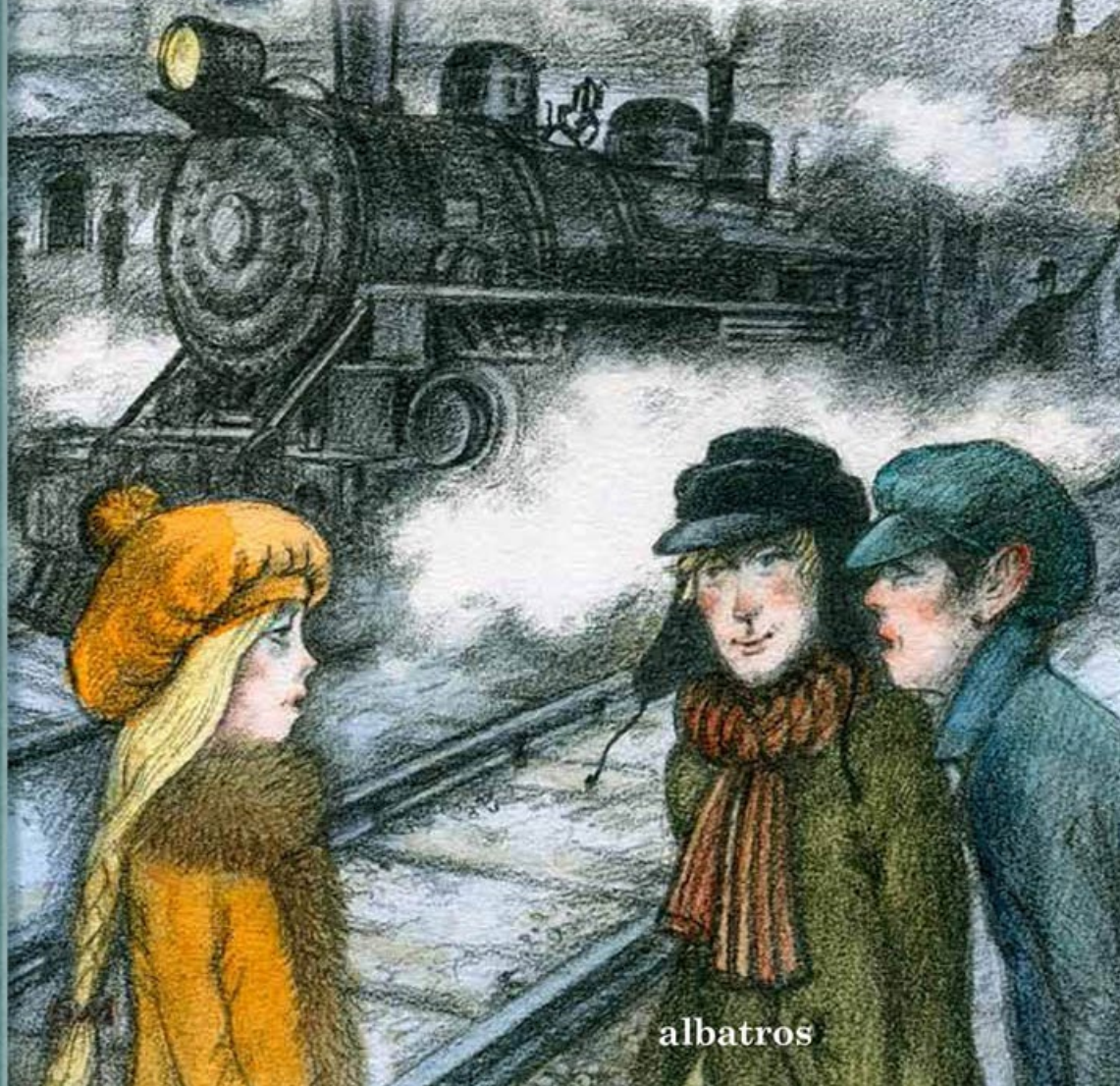

DANIELA KROLUPPEROVÁ

PAST

NA KORUNU

Ilustrovala Barbora Kyšková

albatros

Past na korunu

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatros.cz
www.albatrosmedia.cz

Daniela Krolupperová
Past na korunu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

DANIELA
KROLUPPEROVÁ

PAST NA KORUNU

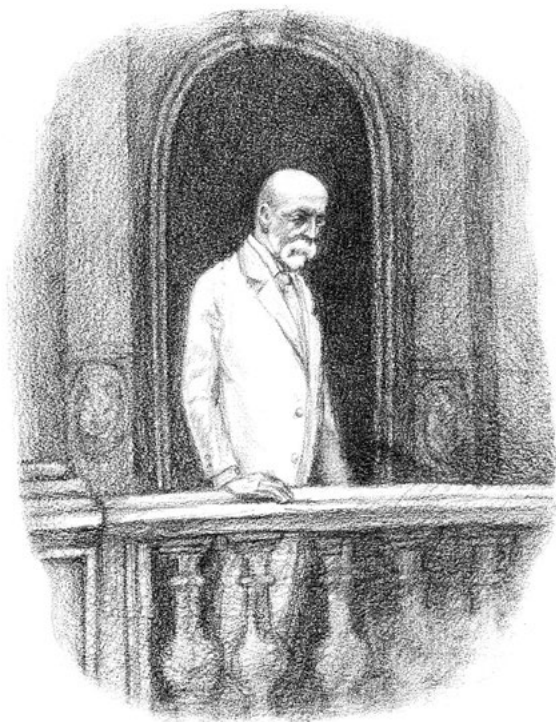
Ilustrovala Barbora Kyšková

Albatros

OBSAH

ODPOLEDNE NA MANHATTANU	5
ITALSKÁ FRONTA	7
ZÁHADNÉ SETKÁNÍ	8
O CO JDE?	15
TAJNÁ ZPRÁVA	18
Z KÁZNICE NA NÁDRAŽÍ	23
BEZ PERONKY MEZI VĚZNĚ	32
DRÁŽNÍ INSPEKTOR A PRCHAJÍCÍ VĚZEŇ	38
SETKÁNÍ S DUCHEM	46
SCHŮZKA V ZAHRADĚ	53
SOUCHOTINY	61
TAJNĚ DO KLÁŠTERA	68
KDE VZÍT KASAŘE?	75
JEDOVÁ CHÝŠE	81
BRÁNA ZA BRÁNOU	89
ŠATY DĚLAJÍ ČLOVĚKA	95
MÁRINKA ZMIZELA	102
ČEKÁNÍ NA ZLODĚJE	109
A JE TO!	115
VELKÉ ODHALENÍ	126
RÁNO NA MANHATTANU	134
SLOVO ZÁVĚREM	138

ODPOLEDNE NA MANHATTANU

Na Manhattan dopadaly sporé paprsky podvečerního slunce. Svěží květnový den byl ještě chladný, ale teplý vítr od moře přinášel příslib léta. Mladé listy platanů se už úplně rozvinuly a celý Central Park zářil svěží zelení. Kachny na jezírku The Pond kousek od Páté avenue poklidně křížovaly vodní hladinu. Jejich nevzrušené a pomalé pohyby byly v přímém protikladu k chvatným krokům mužů a žen, kteří směřovali jen o pár desítek metrů dál. Pod balkon hotelu La Plaza, na který před chvílí vstoupil vysoký hubený muž. Teď právě hovořil.

S hlavami zdviženými vzhůru, se zájmem a trochu nevěřičně naslouchala skupina amerických Čechů a Slováků slovům profesora Masaryka, bývalého poslance rakousko-uherské Říšské rady*. Ten nyní ve Spojených státech přesvědčoval americké politiky, aby uznali svrchovanost dosud neexistujícího státu – Československé republiky. Pokud to dokáže, bude to důležitý krok ke skutečné existenci nové země v srdci Evropy.

V davu Čechoameričanů nikdo nepoznal postaršího elegantního hraběte Heinricha von Siegena, někdejšího poslance Říšské rady, ani jeho pobočníka, svobodného pána Friedricha z Lohne am Alm. I oni poslouchali se zájmem. Ovšem jejich vlastní zájmy byly zcela odlišné. Mladý pobočník si mnul ztuhlé dlaně a netrpělivě přešlapoval z nohy na nohu. Nemohl vystát tyhle řeči. K čemu bude malým národům samostatnost?

Válka se však chýlila k neodvratnému konci. Vyhličky Rakouska-Uherska byly neradostné. A to se tolik snažili.

---

* Říšská rada byl zákonodárny orgán (parlament) rakousko-uherského mocnářství.

ITALSKÁ FRONTA

Za první světové války se životy tisíců lidí proměnily v zaškrtnutou kolonku v úředních záznamech.

22. pěší pluk *14. pochodový praporek*

Jmenný seznam ztrát

V období do 31/10, 1914 padly, byly zraněny, padly do zajetí a jsou pohřešované tyto osoby

Hodnost	Jméno	Padl	Re- něn	Za- jat	Pohře- šován	Co- známka
<i>Soobatalnik</i>	<i>Jankovec Ferdinand</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Vojin</i>	<i>Vošmik Vojtěch</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	
<i>Vojin</i>	<i>Slavitschek Anton</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Vojin</i>	<i>Čeraj Jan</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Soobatalnik</i>	<i>Tirsch Antonia</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	
<i>Vojin</i>	<i>Hankl Josef</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Soobatalnik</i>	<i>Fügnor Jindřich</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Vojin</i>	<i>Kolář Eduard</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Vojin</i>	<i>Koukol Josef</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	
<i>Vojin</i>	<i>Stindl František</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	
<i>Soobatalnik</i>	<i>Bichta Václav</i>	<i>1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
<i>Vojin</i>	<i>Čachar Emil</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1</i>	

ZÁHADNÉ SETKÁNÍ

Mrzlo, až praštělo. Nebe nad řekou začínalo tmavnout. Blížila se pátá hodina. Do ulic vyšli lampáři. Dlouhými tyčemi pomalu rozsvěceli petrolejové lampy. Z příšeří se ve sporém světle postupně vylupovala zákoutí a nároží. Po stěnách omšelých budov se rozběhly temné stíny holých větví prokřehlých stromů. Rozlézaly se a natahovaly pořád dál a výš.

Z dálky se zdálo, že se mezi domy usadily obrovské světlušky. Ale ne všude. Petrolej byl stále na přiděl, svítilo se jen na rušných místech. Brzy se k pouličním lampám připojila i světla za okny mlčenlivých stavení. Přicházel večer.

Na druhé straně řeky trčely k nebi komíny a zaprášené budovy kartounky a dalších továren. Štiplavý černý kouř býval někdy cítit až přes řeku. V dálce směrem k městu se daly tušit obrysy chrámových věží a vysokých hradeb Pražského hradu.

Zamrzlá ledová hladina Vltavy pableskovala ve svitu luceren na nábřeží a na mostech jako lesklá kůže obrovitého lenivého hada, který se vinul z Braníka přes Podolí a Podskalí směrem k Praze. Občas se ozvala zvláštní dunivá rána. Praskal led. Pro voraře v Podskalí to byl důvěrně známý zvuk. Takhle bývala slyšet každá zima.

Jáchym Vosmík s Filipem Jankovcem vyrazili ostrou chůzí z Braníka domů do Podskalí. Nešlo se dobře. Palčivý vítr je štípal do obličeje a zledovatělý chodník podkluzoval.

Oba byli tak unavení, že ani nemluvili. Už kráčeli hodnou chvíli, ale pořád ještě necítili ruce. Obvykle se jim do nich vracel cit, až když se přiblížili k Vyšehradskému tunelu. Při práci v ledárně člověk

promrzne. Vždycky. Přestože má na sobě dvoje vlněné ponožky i speciální ledařské rukavice.

Když byla příležitost, chodívali Filip s Jáchymem v sobotu po škole vypomáhat do Branických ledáren. S dospělými chlapi, s voraři, kteří přes zimu pracovali jako ledaři, tam uskladňovali led do krechtů*. V nich led vydržel celý rok a formani ho pak na povozech rozváželi po pražských restauracích a hospodách.

Jenomže teď, krátce po válce, muži jednoduše nebyli. Spousta jich padla, hlavně na italské frontě, jako Filipův táta, nebo se vrátili zmrazení či jinak zubožení. Anebo se nevrátili vůbec a zůstali nezvěstní. Jako Jáchymův brácha Vojta, který na italské frontě zmizel. Pokud bylo zapotřebí rychle uskladnit velké množství ledu, našla se v ledárnách práce i pro kluky, kterým bylo sotva třináct. Jen občas a jen na výpomoc, ale každé ruky bylo zapotřebí a rodinám chlapců se hodila každá koruna. Teď, začátkem ledna, přišly silné mrazy, takže ledárna jela na plné obrátky.

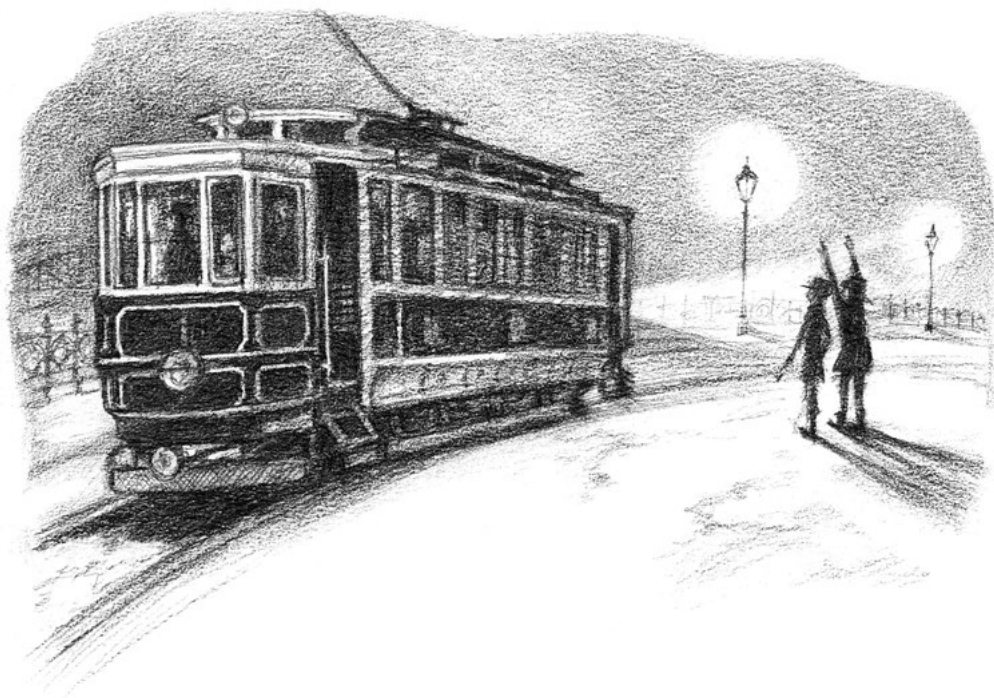
Jáchym s Filipem se zastavili u vjezdu do Vyšehradského tunelu. Pár desítek metrů za nimi jela tramvaj, chtěli na ni počkat. Krásná červená elektrická tramvaj, která tudy už osm let jezdila až na Nové Město, se k nim s rachotem přibližovala. Netrvalo dlouho a kluci za předním sklem rozeznali obrysy řidiče. Zamávali. Řidič zvedl pravou ruku k čepici, aby pozdrav opětoval. Na průvodčího vidět nebylo, ale když chlapce zahlédl, obvykle taky pozdravil. Pak tramvaj vjela do tunelu. To byla chvíle, na kterou kluci čekali. Teď se to ozve.

A tunel proražený ve vyšehradské skále se v ten moment rozezpíval zvláštní ozvěnou. Každé cinknutí, zarachocení, každý zvuk jedoucí tramvaje se odrazil od stěny a znovu se vracel. Skála naříkala, říkalo se v Podskalí.

Jakmile si kluci vyposlechli tramvajovou ozvěnu, znovu přidali do kroku a pokračovali v cestě. Přitom si uvědomili, že se jim do dlaní i do prstů vrátil cit. Zase přesně v tunelu! Že by vyšehradská skála

---

* Krecht je odvětraná a krytá jáma v zemi používaná k uskladnění zemědělských plodin, ale i ledu.

opravdu ukrývala nějaké tajemné kouzlo? Asi sotva. Prsty sice rozmrzly, ale zima jim byla pořád. Naštěstí co nevidět budou na Podskalské třídě. Doma se zahřejí.

Když došli na roh Plavecké ulice, rozloučili se. Tady, v domě s omšelým návěstním štítem s nápisem Krejčovství, bydlel Filip. Jáchym pokračoval po Podskalské třídě mezi patrovými voražskými domy s vysokými ohradami. Už jich tu moc nestálo. Část původní výstavby zbourali před válkou. I další se prý zboří. Mají tu vyrůst moderní vysoké činžovní domy. Na to se Jáchym vůbec netěšil. Měl rád patrový dům s dvorkem a tatínkovou pekárnou, kde prožil celé dětství. Ten jim snad nezbourají!

Ušel sotva pár metrů, když uslyšel volání: „Jáchyme, počkej!“

Otočil se a uviděl Filipa. Vysoký hubený chlapec se skoro ztrácel za drahým vlněným pánským svrchníkem, který držel v náručí.

„Musím ho ještě teď odnést,“ oznámil Jáchymovi a opatrně k němu doklouzal. „Do Dittrichovy. Maminka spravovala panu radovi vytrženou podšívku.“

„Jdu s tebou,“ odpověděl mu Jáchym samozřejmě, i když se mu únavou zavíraly oči.

Cestou do Dittrichovy ulice míjeli pekárnu. Jáchym se zastavil doma. Uložil peníze a dostal pro sebe i pro Filipa po té dřině velký rohlík. Z mouky! Skutečně, větší část těsta byla z opravdové mouky, náhražky v něm bylo podle chuti docela málo.

Válka skončila před několika měsíci, potraviny byly stále na příděl. Jáchym si dobře pamatoval, kolikrát nesl místo rodičů z pekárny na úřad výkazný lístek o spotřebě mouky. Stát hlídal každický gram této vzácné suroviny, aby se dostalo na všechny a lidé nezemřeli hlady. Ale už se blýskalo na lepší časy, věřil Jáchym. Jeho tatínek, pekařský mistr, bude jistě brzy moct přestat používat nekvalitní suroviny. Těsto upečené z náhražek, jako byla kukuřice, ječmen, řezanka, šrot, řepa, sláma nebo jeteľová semena, bylo nechutné. Ovšem hlad přiměl každého sníst prakticky cokoli. Hlad patřil k tomu nejstrašnějšímu, co Jáchym kdy poznal. Sám nikdy hlady nebrečel, ale slyšet plakat mladší děti nebylo ještě nedávno nic neobvyklého. Jáchym se strašně těšil, až bude chleba zase chutnat jako chleba. Tak se pozná mír, říkal si. Hlavně aby se Vojta už vrátil.

Kluci prošli náměstím pod Emauzy a zamířili do Dittrichovy ulice. Domy tady na Novém Městě byly vyšší a o poznání honosnější než v Podskalí. Svítlo tu i víc lamp. Bylo znát, že už jsou opravdu v Praze. A ta se čím dál víc podobala Vídni. Maminka to říkávala pokaždé, když šli na návštěvu k tetě na Staré Město.

V momentě, kdy se chystali odbočit, si Jáchym všiml něčeho podivného. Vlastně někoho. Pár metrů před nimi pokulhával postarší příhrblý chlap ve spravovaných šatech a sešlapaných botách. Napadal na pravou nohu a zvědavě vzhlížel k nóbl pánovi v drahém klobouku a dlouhém luxusním černém kabátě, který vedle něj s elegantní hůlkou v ruce kráčel po ulici. Ti dva muži spolu hovořili. Nóbl pán se zájmem a shovívavým úsměvem shlížel na nuzáka.

„Stůj,“ sykl Jáchym potichu a chytil Filipa za rukáv.

Ten se udiveně zastavil. Co je? naznačil pohledem. Jáchym jenom mlčky kývl směrem ke dvěma mužům, kteří právě vstupovali do restaurace U Zlaté višně. Ne do putyky, ne do hostince, ale do restaurace

s bílými ubrusy a svícny na stolech. A nóbl pán přidržel tomu pobudovi dveře!

Filip vykulil oči.

„To byl Bezděk, ne?“ zeptal se, když muži zmizeli za dveřmi.

„Jo,“ přikývl Jáchym.

„Co ten tu dělá? S tím, tím... pánem?“

„Nemám nejmenší tušení,“ odpověděl Jáchym, „ale je to zatraceně divné. Bezděk je lenoch, obě ruce mu jdou od práce a každičkou výplatou propije. Ani šaty si nekoupí. Propil život u Tří králů, sám to říká. Takového nóbl pána mezi svými kumpány v kořalně určitě nepotkal.“

„Ten pán od něho něco chce,“ usoudil Filip.

„To je jasný,“ souhlasil Jáchym. „Ale co? Co může tohle budižkničemu udělat pro takovýho boháče?“

Oba kluci se na chvíli zamysleli. Tohle nebylo jen tak. Pan Bezděk přišel do pekárny na začátku války jako výpomoc, když Jáchymův

starší bratr Vojta narukoval. Všichni zdraví mladší muži museli do války. Tatínek s maminkou by sami všechnu práci nezastali. A chleba bylo potřeba. Pan Bezděk nebyl starý, ale do války nešel. Byl invalida. Zmrzačil se při práci v ohradě s dřívím, protože se při ní posilňoval kořalkou. Náklonnost k alkoholu ho bohužel ani přesto neopustila. K práci se neměl a bývala potíž ho ráno vůbec dostat z postele.

Kluci zmateně přešlapovali v mraze několik metrů od vchodu do restaurace. Vtom dostal Jáchym nápad.

„Můžu si půjčit ten kabát?“ zeptal se.

„Cože?“ podivil se Filip. „Ten je přece pana rady!“

„Nic s ním neudělám, neboj. Jenom tam nakouknu,“ vysvětlil Jáchym a už se i v kabátě soukal do nádherného svrchníku.

Ještě štěstí, že pan rada byl mohutný muž.

Stačilo pár pohybů a Jáchym byl oblečený, ale zapůsobilo to jako mávnutí kouzelného proutku. Najednou tady místo hocha z pekárny stál elegantní mladík. Filip ho málem uctivě pozdravil.

„No páni!“ vydechl překvapeně. „Vypadáš jako boháč.“

Jáchym si vyhrnul vysoký límec a zakryl si jím obličej. Potom otevřel dveře a zmizel v restauraci. Filip se ani nestihl probrat z překvapení.

Když za sebou Jáchym zavíral, byla v něm malá dušička. Ale věděl, že si musí počínat suverénně, jinak všechno pokazí. Musí to vypadat, že do luxusních restaurací chodí denně.

Uvnitř bylo příjemné elektrické osvětlení, které doplňovaly zapálené svíčky na prostřených stolech. Vedle naškrobených bělostných ubrousků se leskly naleštěné stříbrné příbory. Až z toho člověka bolely oči. Restaurace byla téměř prázdná. U zadního stolu seděl starší pán s dámou a u okna se právě usazoval neznámý elegán s Bezděkem. Dokonale upravený číšník jim s úklonou zdvořile přisouval židle. Jáchym koutkem oka zachytil, že neznámý pán má prošedivělé vlasy, krátký knír a právě si nasazuje cvikr.

„Jedno místo na večeři, milostivý pane?“ ozvalo se Jáchymovi u ucha tak nečekaně, až se skoro lekl. Číšník vedle něj jako by vyrostl ze země. „Nebo dvě?“

Při dotazu se číšník zdvořile uklonil. To bylo štěstí, protože neměl čas si Jáchyma blíž prohlédnout.

Jáchym dobře věděl, že čím víc povýšeně a sebejistě se bude chovat, tím přesvědčivěji boháče zahraje.

„Uvidím,“ zavrčel nejhlubším hlasem, jaký byl schopen ze sebe vydat.

Potom sebevědomým krokem vyrazil mezi stoly. Za Bezděkovými zády se zastavil a předstíral, že si prohlíží místnost. Špicoval přitom uši, aby zaslechl, co ten pán Bezděkovi říká. Muži si právě připíjeli malými skleničkami s čirou tekutinou.

„Tak na naši dohodu, milostpane! Určitě ho najdu, můžou bejt bez obav, na mě je spoleh,“ zahlaholil Bezděk a kopl do sebe obsah sklenky.

Na obličej neznámého se objevila nevole. Poslední, o co stál, bylo, aby ten vandrák vykřikoval na celé kolo, co od něj chce.

„Je to důvěrné,“ zasyčel polohlasem. „Důvěrné!“

Bezděk se okamžitě schlíple přikrčil a Jáchym se otočil. Znechuceně zavrtěl hlavou a klidným krokem beze slova z restaurace odešel.

O CO JDE?

Filip stál na nároží a jenom na Jáchyma zíral.

„Ty máš ale odvalu! Co kdyby tě Bezděk poznal? Nebo číšník přišel na to, že jsi kluk?“

Jáchym si rychle svlékl drahý kabát a podal ho Filipovi.

„Na, díky,“ chrílil ze sebe. „skoro jsem omdlel vedrem. Dva kabáty v tom teplu! Bezděk někoho hledá. Má pro toho pána někoho najít. Ve Fišpance, vsad' se!“

Kluci se na sebe vážně podívali.

„Ten nóbl pán něco chystá,“ shrnul to Filip.

Kluci se ani nepohnuli.

„Zločin,“ usoudil Jáchym a Filip přikývl.

Nic jiného v tom být nemohlo.

Fišpanka byla nedaleká věznice a městská hnanecká stanice. Teď byla přeplněná. Nebylo divu. Tuláků bez domovského práva pro Prahu tu bylo těsně po válce všude jako smetí. Zde, v pochmurných prostorech bývalé továrny na korzety, společně čekali, až je četníci postrkem dopraví do domovských obcí. Kromě tuláků, kteří tu byli pouze dočasně, si tady odpykávali tresty i drobní zloději a nejrůznější podvodníci.

Jáchymův tatínek dodával do Fišpanky chleba. Bezděk ho tam každé ráno vozil na dvoukoláku. Tedy skoro každé ráno. Někdy večer totiž tolik přebíral, že druhý den nebyl k probuzení. Anebo se neudržel na nohou. V tom případě vzbudil tatínek Jáchyma a s dvoukolákem musel do Fišpanky on. Maminka to neviděla ráda, bála se o něj. Ale Jáchymovi to připadalo dobrodružné. Až na vstávání ovšem. Nicméně díky tomu Jáchym věděl, jak to ve věznici chodí. Pravidla byla přísná. Strážný mu otevřel a on dovezl dvoukolák přes

dvůr ke dveřím do kuchyně. Tam si chleba přebrali vězni, kteří se starali o jídlo. Bylo přísně zakázáno s vězni mluvit, a Jáchym musel vždy čekat venku. Strážný se od dvoukoláku nikdy nehnul ani na krok. Jenže Bezděk určitě věděl, jak zařídit, aby vzkaz předal, o tom Jáchym nepochyboval.

Kluci ještě chvíli stáli na ulici a pouze na sebe zírali. Najednou nevnímali ani mráz, ani únavu. To, co právě zjistili, je úplně pohltilo.

„Musím odnést ten svrchník, máma čeká,“ uvědomil si Filip a oba konečně vykročili.

Došli k domu, kde bydlel pan rada, Filip zazvonil na domovníka. Odnesl kabát do bytu, služka mu zaplatila a ještě dostal halíře od cesty. Pan rada měl uznání a soucit s válečnou vdovou, přičinlivou švadlenou. Po krejčovském mistrovi zůstali čtyři sirotci. Filip a tři děvčata.

„Měl jsi namále,“ líčil cestou domů Jáchymovi. Jeho výstup v restauraci samozřejmě pozorně sledoval oknem. „Ten vrchní u pultu z tebe nespustil oči. Něco mu na tobě neštymovalo. Hned si všimnul, že nemáš dobré boty. A taky ti chyběl klobouk. Štěstí že tam byl ten Bezděk, protože z něho byl úplně na větvi. Odešel jsi dřív, než za tebou stihnul dojít.“

„Brr!“ otřásl se Jáchym. „To by byl průšvih! Určitě by na mě zavolali četníky. Vypadalo by to, že jsem ten svrchník ukradl!“

„To si piš,“ souhlasil Filip. „A já bych byl dočista namydlenej. Maminka by přišla o zákazníka, pan rada by jí víckrát žádnou správkou nesvěřil...“

Klukům se z té představy udělalo špatně.

„Ale bylo to tam nádherný,“ zasnul se Jáchym. „Jako na zámku. Škoda že jsem neměl čas se rozhlídnout. Stříbrný přibory. Ty byly určitě opravdický, z fajnového stříbra. A ty ubrusy! A naškrobený ubrousky stočený do takových ruliček... To musí být něco, jít tam na večeři.“

„Hele, mně stačí, že to neprasklo a že nemám hlad,“ ujistil Jáchyma Filip. „Co uděláme?“

„Řekneme to doma?“ zamyslel se Jáchym. „Ale vlastně – vždyť Bezděk nic neudělal, jen šel na večeři s tím pánem. A kdo mi uvěří, co jsem zaslechl?“

„Na to rovnou zapomeň! Kdyby se máma dozvěděla, že jsem ti půjčil svrchník pana rady a ty ses v něm promenádoval v restauraci, šíleně vypění!“

„No jo,“ uvědomil si Jáchym, „to bych taky musel říct, co jsem slyšel.“

Kluci usoudili, že si prozatím nechají všechno pro sebe. Ale nebylo pochyb, že ten nóbl pán chce Bezděka zatáhnout do nějakého zločinu. Kluci se rozhodli, že, pokud to půjde, pokusí se Bezděka nenápadně sledovat. A Jáchym z něj může zkusit něco vytáhnout. Někdy, když se ten pobuda napije, tak mu to hodně mluví. Ovšem jindy právě naopak – mlčí jako zařezaný.

U pekárny se oba rozloučili. Doma v teple na ně po odpolední dřině a nevšedním zážitku okamžitě padla únava. Usnuli, sotva dojedli večeři. Ani jednoho z nich nerušilo pištění a dohadování mladších sester. Filip měl tři, Jáchym jen dvě. Ale i ty stačily.

TAJNÁ ZPRÁVA

Druhý den byla neděle. Jediný den v týdnu, kdy si mistr pekařský mohl přispat. Na mši do opatského chrámu Panny Marie při benediktinském klášteře Na Slovanech chodila Jáchymova rodina až na desátou. Maminka milovala nádherný gregoriánský chorál, kterým byli místní benediktini proslulí. Možná hlavně díky tomu bývala účast na bohoslužbách v opatském chrámu tak hojná. Po mši se obvykle šlo procházkou dolů k Vltavě, nikdo nikam nespěchal, sousedé si povídali. Ale v mrazu, který letos v lednu sevřel město do ledového krunyře, se venku nikdo zbytečně nezdržoval. Marjánka s Andulkou se třásly zimou, přestože byly celé zachumlané v kabátech a omotané šálami. I maminciny ruce, pečlivě ukryté ve štuclíku, se chvěly chladem, všiml si cestou domů Jáchym.

Rodiče překvapilo, když je Jáchym po obědě požádal o dovolení, aby mohl ven.

„Vždyť zmrzneš! Co tam chceš v tom mrazu dělat?“ podivila se maminka.

„Zastavím se za Filipem. Třeba zůstaneme u něj doma. Jestli nás holky nechají v klidu.“

Marjánka zdvihla hlavu od knížky a ušklíbla se: „V klidu, jo? O vás tak někdo stojí! Děláte akorát hlouposti!“

Jáchym se rozhodl velkoryse přehlédnout drzost užvaněné mladší sestry a tvářil se, že nic neslyšel. To ovšem Marjánku dost naštválo. Je k vzteku mít staršího bráchu, vejtahe, co chodí do měšťanky. S Vojtou to bylo jiné, jak si matně vzpomínala. Ten byl velký, dospělý, rozumný a hodný. Když byla malá, zvedával ji do vzduchu a točil se s ní. Už aby se vrátil. Válka přece skončila! Když se však zeptala maminky, tak jí

víc neřekla. Maminka pořád nic nevěděla, jenom pak bývala dlouho smutná.

Jáchym vyrazil ven. Než odešel, nahlédl do síně za pekárnu, kde na lavici po obědě vyspával Bezděk. Chrápal jako špalek. Nezdálo se, že by ho hned tak něco probudilo.

Kluci nakonec strávili odpoledne venku na mraze. Tři ségry jsou totiž horší než dvě. Piští to, ječí to, a hlavně – nenechá to kluky na minutu v klidu a natahuje to uši, aby zaslechlo každé slovo. Z těch klukovských řečí, které je samozřejmě „vůbec nezajímají“, jak přitom přidržle děvčata prohlašují.

Potíž byla, že zůstalo jen málo toho, co by kluci mohli podniknout. A tak se aspoň domluvili, co dál. Jáchym se samozřejmě bude snažit Bezděka nenápadně sledovat, ale dopoledne bývá ve škole, odpoledne dělá úkoly a pomáhá doma. Filip bude připravený. A oba doufali ve štěstí, že by Bezděk mohl vypátrat toho trestance v době, kdy oni mají volno.

Uplynulo několik dní. Kluci se už začali vzdávat naděje. Pak přišlo čtvrtční ráno. Začalo ovšem velmi nepříjemně.

„Je čas!“

Jáchyma vzbudil tatínkův hlas. Ozýval se zdola ze síně. Za okny panovala hluboká tma. Byly tři hodiny v noci.

„No tak, vstávejte! Už roztápím pec.“

Jáchym se otočil na druhý bok a zachumlal se do peřiny. Věděl, že má před sebou ještě několik hodin spánku. To Bezděk zase včera přebral a teď zřejmě nebyl k probuzení. Jinak by tatínek nikdy nezvýšil hlas.

Zhruba o dvě hodiny později Jáchyma podruhé vytrhl ze sna tátův hlas.

„Jáchyme!“ zatřásl mu zlehka ramenem tatínek, „musíš vstát. Je mi líto. Ten starý ochmelka se neudrží na nohou. Musíš zavézt chleba do Fišpanky.“

„Ano, tatínku,“ odpověděl Jáchym okamžitě, avšak z hlubokého spánku se probíral jen ztěžka.

Nechtělo se mu ven z vyhřáté postele. A už vřbec ne táhnout dvoukolák do káznice. V tom mrazu! Ve tmě! Potom si vřbak uvědomil, ře se dostane k vězňům. V káznici by přece mohl něco zjistit!

Jáchym se potichu postavil na nohy, nechtěl vzbudit sestry. I kdyř to byly vřštidla, kňouralky, přidrřlá písklata, huby nevymáchaně a naprosto si ho nezaslouřily! Poslepu se loudal do koupelny. Chvřli nato už nakládá voňavě a teplě pecny na dvoukolák.

Bezďěk vrávorá dole v sřni. Máchal kolem sebe rukama a halasně vykřikoval, ře chleba do Fiřpanky dneska rozhodně odveze sám. On sám! To nebylo běřné, obvykle mu řly obě ruce od práce. Odstřkoval Jáchyma, pletl se do nakládání a cpal bochnřky, kam nepatřily. Jenom ře chleba bylo důleřité dobře poskládat, jinak by se bochnřky mohly cestou rozkutálet. Ale dlouho to netrvalo. Za pár minut už Bezďěk zase zařezával na lavici v rohu sřně.

„Práci nezastane, jen ji přidělavá,“ povzdechla si maminka a rozhořčeně zavřtěla hlavou. Přitom si zasunula uvolněný pramřnek vlasů zpátky pod řátek.

„Darmořrout!“ utrousil pohrdavě tatřnek a vyřel na dvůr, aby Jáchymovi pomohl roztláčit dvoukolák.

Začalo slabě sněřit. Od vody táhl chlad, namřzlě kořičř hlavy klouzaly. Do svřtání bylo jeřtě daleko. Jáchym s dvoukolákem pomalu procházel kolem posledních vorařských ohrad, za kterými vykukovala přučelř domů. Do ohrad skládali voraři splaveně dřevo. To se tam suřilo a dál zpracovávalo. Za války, a zvlářtě teď v zimě byly ale ohrady prázdně. Uhlř bylo na příděl a dřevo na otop bylo vzácně.

Neřlo se dobře, kola podkluzovala. Dvoukolák mřrně povřzával. Musím ho znovu namazat, pomyslel si Jáchym. Tlačil těřký náklad ulicř Pod Slovany. Kousek nad nř se ve tmě rýsovaly vysokě věře opatřského kostela Panny Marie.

Jak Jáchym vřhlědl na věře a přestal se na chvřli dívat pod nohy, uklouzl. Řřzl sebou na zem vedle dvoukoláku. Prařtil se do kolena a odřel si ruku, z nřž mu sklouzla Vojtova přiliř velká rukavice. Jauvajs! Jeřtě řtěstř, ře se mu zároveň, jak zprudka pustil dvoukolák, nerozřypal chleba.

